

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési ára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Árpád-utca 3. sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyílttér soronként 50 fillér.

Rendet és békét akarunk.

Székelyudvarhely, június 8.

Az egy év óta tartó obstrukció megtermette a maga gyümölcsét. Justh Gyulának visszautasították e hét első napján a miniszterelnök választását, melyet az ellenzék kibontakozási propozícióira tett, ultimátumnak tekintették, s a maguk részéről a további tárgyalásokat megszakították. Ez a tény azt mutatta, hogy az ellenzék valójában nem is akart békét, mert ultimátumnak tekinteni a miniszterelnök választását a választójogi reformra nézve, tehát éppen arra nézve, a mi az ellenzék szempontjából a kibontakozásnak volt a magva, nem egyéb volt, mint rossz-hiszeműség.

Az egyesült ellenzék által a véderő provizóriumára tett ajánlat, — ha az ember nem a pártok szemüvegén keresztül bírálja az eseményeket, — nem volt egyéb, mint szépségtapaszt, s ajánlatát nem tartotta komolynak, mert tudta, hogy kívánsága a többség, Ausztria és a király ellenzésével találkozott, a mit a rezolúció körül támadt bonyodalom eleve igazolt. A magyar képviselőház kisebbsége nem tarthatta magát olyan erősnek, hogy a többségen s a kormányon túl még az osztrák parlamentre és a királyra is ráerőszakoljon olyan valamit, a mit azok nem akarnak.

Tehát az erre adott válasz semmiesetre sem lehetett meglepetés, de nem lehetett beszélni ultimátumról a választójogi kérdésében sem, mert a miniszterelnök maga konstataálta, hogy az ő kiindulási pontja e tekintetben ugyanaz, mint az ellenzéké.

És az ellenzék válasza erre az volt, hogy nem áll szóba a miniszterelnökkel s folytatja úgy a dolgot, a hogyan eddig Justh Gyula csinálta: a technikázással, mely egy éven át tartott, a nélkül, hogy a közvéleményt maga mellé tudta volna sorakoztatni; sőt sikerült a nemzetet még inkább elfásítani, közömbössé tenni. Erre az elutasító válasza után a többség csattanó választ adott. Visszacsinálta az obstrukciót. Erőszakra ellenerőszakot alkalmazott. A Ház elnöke megkérdezte a Házat, hogy hajlandó-e elfogadni a véderőreformot? A többség elfogadta, sőt elfogadta a parallel ülésekre vonatkozó indítványt is. És ezzel lángba borult a parlament, s hogy hol és mikor lesz megállás — olyan kérdés, melyre választ adni nem lehet.

A mik ezekben a napokban a parlamentben történtek, mélyen elszomorító jelenségek. Az a rut visszaélés, a melyet egy maroknyi csoport a házszabályok rovására és a parlament és az ország boszuságára üzött,

megtermette a gyümölcsét: hogy a kép teljes legyen, rendőrök vonultak be a Házba és vezették ki az elnök parancsára naponta kétszer is, az obstrukciót most már trombitával és sippal folytató képviselőket.

És ezt a súlyedést tegnap megpecsételte négy revolver lövés, melyből hármát Tisza István grófnak, egyet pedig az örült merényletet elkövető, mindent vesztett, megzavarodott lélek magának szánt.

Ez a négy lövés bizonyára észre téríti a küzdő feleket. Kell, hogy észre térítse; kell, hogy megállás legyen azon uton, melyre rátévedt a politika szerencsétlen szekere. Békét, csendet és nyugalmat teremteni az ország érdeke.

Faiskolánk kérdéséhez.

Székelyudvarhely, június 7.

Udvarhelyvármegye gyümölcsstermelésére várakozó csapás — az udvarhelyi faiskolának Dicsőszentmártonba való áttelepítése ellen vétőt mondott a megye közigazgatási bizottsága is. Legutóbbi gyűlésében egyhangulag hozott határozatával kérte a m. kir. földmívelésügyi kormányt a faiskolának Udvarhelyvármegyében való meghagyására. Így tehát az Udvarhelyi Híradó hasábjai több ízben körvonalazott veszély elhárítására úgy a vármegye két nagyobb gazdasági irányzattal működő egyesülete, mint maga a vármegye megtette az ő köteletségét. Nem tudjuk azonban magyarázatát adni a vármegyében működő 112 gazdakör mélységes hallgatásának, mivel tudomásunk szerint a faiskola áthelyezése ellen megindított akció támogatásához ez idáig csak 6, mondhat községi gazdaegyesület csatlakozott — a többi 106 pedig csendes elhalásban várja mindig a sült galambot és játssza Pató Pál szerepét: „Ej, ráérünk arra még!”

Szerencsétlen egy népség vagyunk mi, kiket eddig nemcsak a mindenkori kormányok hagytak önmagunkra, de semmittevésünk, aluszékonyságunk sem enged jottányit előre. Csak a múlt számunkban mutattunk rá, hogy kitolva a világ szélére iparban, kereskedelemben, közlekedésben a legnagyobb és legveszedelmesebb sánczokkal vétettünk körül és most, a miben parányi bizodalunk még úgy, a hogy élhet, a mezőgazdaság terén is csorbát akarnak ütni érdekeinken. A mennyire bántó a vármegye mezőgazdaságára nézve e veszedelmes intézkedés, ép olyan sértő, hogy maga a vármegyei gazdaközönség, ki a statisztikában gazdaköri szervezkedésével az országban első helyen vezet, nem akar életjelt adni, mikor igen fontos gazdasági érdekeinek lüktető erejét készülnek átmetszeni.

Vagy van gazdaszövetségi szervezete a vármegye gazdaközönségének és talpra áll mindannyiszor, mikor érdekei védelmezéséről van szó, vagy nincs, mely esetben a statisztikában sincs helye. Névleges szerepléssel könnyen félreértésekre adhat alkalmat a gazdaközönsége s hallgatásával, spontán névleges szerepléssel az ilyen esetben, mint a faiskola áthelyezése ügye is, egyenesen ártalmára vannak mezőgazdasági ügyünknek.

Ha hasonló sors érne Háromszék vármegyét avagy Tordaaranyosmegyét a sepsiszentgyörgyi, vagy tordai faiskola áttelepítése miatt — egyszerre fel lennének lármázva a kedélyek s nemcsak a vármegye gazdaközönsége demonstrálna az áttelepítés ellen, de megmozdítanák Erdély összes törvényhatóságait s gazdaszervezeteit kebli ügyük támogatására a közérdek munkálása jegyében. Mi pedig az áldatlan politikában mindig az „igaz” hazafiakat keressük, személyi vagy társadalmi összeütközésben akarjuk mosni politikai szennyeseinket s csak akkor ébredünk mámorunkból, mikor nem lelünk kenyeret asztalainkon. A széthúzás, mámorral teli politikai és társadalmi harcok közepette mállik iparunk, kereskedelmünk, védtelenek közérdekeink, visszaesésben közgazdaságunk.

Megmérhetetlen az a veszély, mely a vármegye gyümölcsstermelésére a székelyudvarhelyi faiskola áttelepítésével perspektívában áll, hisz évi milliókra menő termésjövedelem lesz megcsontva, a mely nemcsak élelmét adja nagyrésztben a vármegye közönségének, de egyik fontos kiviteli cikket s így számbajöhető jövedelmét biztosítja a lakosságnak, melyből ruházatát, adóját, vegyes kiadásait fedezni képes a háztartási használaton kívül. Ha ez az évenként állandó pótlásra, kiegészítésre szoruló mezőgazdasági águnk egyszerre elveszíti tápláló forrását — eljön az idő 10—20 év alatt minden bizonynyal — mikor megszűnik jövedelmező lenni s a társadalmi érdekharcnak az évi millió korona hiány gyűjtője, élesztője lesz — a szükség és nyomoruság újabb bázist talál és következményeit keservesen érzi meg földmivelő, iparos, tisztviselő, egyszóval mindenki.

A földmivelő nép vezetésre szorul. Mit tudja most ő, hogy azzal az áthelyezéssel álló székelyudvarhelyi faiskolával mit veszít. Tulajdonsága a későn ébredés, a mi miatt voltunk és vagyunk állandó stagnációban minden téren. De tudniok és látniok kell a vezetőknek a közelgő veszedelmet, mert nem mindegy az, hogy a faiskola itt van-e Székelyudvarhelyen, a vármegye kellős közepében, — avagy Dicsőszentmártonban, esetleg más helyen. Földmivelő népünk évenként a periferiákról is többször felkeresi a székvárost s könnyen rátalál az ilyen s hasonló

szükségletére, a miért ha megfizetik sem megy el mérföldes utakra. Gazdasági kultúrátlansága folytán pedig közismert érzéketlensége, hisz legtöbb esetben ajtója elé várja gazdasági befektetési anyagát, eszközeit. Ezt pedig majd Dicsőből várhatja.

Gazdasági érdekszervezeteinknek nemcsak fel kellene venni a harcot a gyümölcsészet védelméért, de programszerű munkájukkal biztosítani kellene azok szükség-szerű fejlődését, mert mégis csak szegény, hogy nagyarányu tömegtermelésünket a kis kaliberű Szerbia, Bosznia, Hercegovina képesek leszorítani úgy a világ, mint helyi piacainkról, száműzni kereskedelmünk-ből. Mire tudnánk menni egy intenzív gyümölcs-termeléssel, kiegészítve a modern feldolgozás és szakszerű értékesítés rendszeresítésével. Községek részére ezeket, a vármegyéből több millió korona tiszta jövedelmet mutat-hatnánk fel azon gazdaszervezetek révén, melyek aluszékonyságukkal közelebb-közelebb engedik jutni a fenyegető veszedelmet. A vármegye egyenesen a gyümölcstermelésre és állattenyésztésre van predesztinálva s el kell jőjjön az idő, mikor Kecskemét vidékével kerülünk egy sorba, mert hisszük, hogy az állandó visszaesés megrázza az emberek lelki-ismeretét és felkelnek nemcsak védelemre, de alkotásra is. Akciózt kérünk és várunk a községi gazdaszervezetektől, hisz minden nap közelebb visz azon időponthoz, mikor az át-helyezés kérdése végleges eldöntést nyer a vármegye nagy kárára — és ezután a fel-ébredés már későn lesz.

Ne engedjük gyümölcstermelésünk tör-zsére a fejszét.

A fészület.

Irta: Anatole France.

Abban az évben Saint-Valery lakosai közül többen, akik halászni mentek, a tengerbe fuladtak. A hullámoktól hömpölygetett testeiket ott találták meg a parton bárkák roncsaival együtt és a templom felé vezető hegyi uton kilencz napon át lehetett látni, amint az emberek kézen viszik a koporsókat, amelyeket siró özvegyek követek nagy fekete kámzsákban, mint a bibliai asszonyok.

Jean Lenoël gazdát és Désiré fiát is letet-ték a nagy templomhajóba, a boltozat alá, ahova nemrég, a Notre-Dame-nak való áldozatképpen ők maguk akasztottak fel egy hajót minden tar-tozékával együtt. Igaz és istenfélő emberek vol-tak. És Guillaume Truphème ur, a Saint-Valery-i plébános, miután megadta nekik a feloldozást, a könnyekig meghatott hangon így szólt:

— Jean Lenoëlnél és Désiré fiánál derekabb embereket és jobb keresztényeket még nem tettek a szentelt földbe, hogy ott várják az isten ítéletét.

És míg a bárkák gazdáikkal együtt a ten-gerpárt mellett pusztultak el, a sik tengert nagy hajók szántották és nem volt nap, hogy az Océán ne vetett volna ki valami gazdátlan dolgot. Egy reggel a gyermekek, akik egy bárkát hajtottak, egy alakot láttak a tengerben uszni. A Jézus Krisztus képmása volt, életnagyságban, kemény fából kifaragva és természetes színre festve. Valami régi munkának látszott. A jó isten ki-terjesztett karokkal lebegett a vizen. A gyerme-kek kihúzták a vízből és Saint-Valery-be vitték. Homloka töviskoszorúval volt körítve; lábai és kezei átvoltak lyukasztva. De a kereszt és a szö-gek hiányoztak. Áldásra kiterjesztett kezeivel olyan volt, amilyennek Arimathiai József és a szent asszonyok látták temetésekor.

A gyermekek átadták Truphème plébános urnak, aki így szólt hozzájuk:

KÖZIGAZGATÁS.

A jegyzők kongresszusa.

E héten, mintegy ötezer községi, kör- és segédjegyző gyült össze Budapesten, hogy a jegyzői kar helyzetének javítása érdekében tanácskozzék.

A jegyzők, ezek a derék köztisztviselők, akik-nek vállára az egész közigazgatásnak ugyszólván minden terhe nehezedik, már régóta sürgetnek bizonyos szociális reformokat, amelyek annyira szükségesek, hogy ideig-óráig elodázhatók ugyan, de végleg kitérni előlük józan ésszel nem lehet. Azonban mindez ideig a jegyzők is ép úgy csak ígéreteket kaptak, mint a többi tisztviselői kate-góriák. Minthogy pedig az ígérek semmi néven nevezendő szükségletek kielégítésére sem alkal-masak, elhatározta az egész ország jegyzői kara, hogy egy kongresszus kereteiben impozáns fellépéssel igyekszik fogamatot szerezni jogos óhaj-tásainak.

A jegyzői kar kívánságai a következőkben jegeczednek ki. Fizetésrendezést kérnek a jegyzők és segédjegyzők részére, kéri az állami tisztvise-lők tervbe vett családi pótlékának ő rájuk való kiterjesztését, a jegyzői nyugdíjügy megoldását, közjogi helyzetük megváltoztatását s a közs. tör-vény revízióját abból a célból, hogy új fegyelmi szabályzat alkottassék, amely a községi alkalma-zottak jogviszonyait szabályozná.

Ezek a kívánságok olyan minimálisak, hogy kevesebbet már igazán nem kérhetnének a jegyzők.

Tudvalevő dolog, hogy nincsen olyan ága a közigazgatásnak, amely ne adna munkát a jegy-zőnek. Rendes teendőin felül azonban még az anyakönyvvezetők tennivalókat is el kell látnia, sőt alaposan kijut neki a pénzügyi igazgatási munkákból is, mert ő egy személyben az adó ki-vetője, beszedője és — sajnos, nem ritkán — be-hajtója is. Ezenkívül még a bűnügyi nyomozások is épen elégszer szakadnak a jegyző nyakába.

— A megváltónak ez a képmása régi munka és készítője bizonyára régóta halott. Jóllehet az amiensi és párisi kereskedők manapság száz francért és még drágábban csodálni való szobrokat adnak, mindazonáltal el kell ismerni, hogy a régi művészeknek is voltak érdemeik. De engem külö-nösen az a gondolat örvendeztet meg, hogy ha a Jézus Krisztus így jött Saint-Valery-ba, kitárt karokkal, azért jött így, hogy megáldja ezt az oly kegyetlen megpróbáltatáson keresztülment parókhiát és tudunkra adja, hogy megkönyörül azokon a szegény embereken, akik a halászaton életüket kockáztatják. Az isten járt a vizek fölött és áldotta meg a Cephas hálóját.

És Truphème plebános ur, miután a Krisz-tust a templomban a főoltár terítőjére helyeztette, elment és Lemerse ácsnál egy szép tölgyfakeresztet rendelt.

Mikor a kereszt elkészült, egész új szögek-vel ráerősítették a Megváltót és fölállították a templom hajójában a templomszék fölé.

Ekkor úgy látszott, hogy szemei tele vannak könnyörülettel és égi szánalomtól nedvesek.

Az egyik egyházgondnok, aki a fészület fel-állításánál segédkezett, úgy vélte, hogy könnyeket látott végigfolyni az isteni arczon. Másnap reggel, mikor a plébános ur belépett a templomba a ministrans gyermekkel, hogy elmondja miséjét, nagy meglepetéssel látta, hogy a templomszék fölé állított kereszt üres és a Krisztus az oltáron fekszik.

Mihelyt bemutatta a szent áldozatot, tüstént elhívatta az ácsot és megkérdezte tőle, hogy miért vette le a Krisztust a keresztről. De az ács azt felelte, hogy ő hozzá sem nyult. Miután ugyanilyen ereredménnyel kérdezte meg az egyház-fít is, Truphème ur megbizonyosodott arról, hogy attól a pillanattól fogva, mikor a Krisztust a templomszék fölé elhelyezték, senki sem lé-pett be a templomba.

Ugy érezte, hogy ezek csodálatos dolgok. A következő vasárnap erről prédikált a hiveinek,

Szóval a jegyző egyike a legelfogultabb és ter-mészetszerűleg legképzettebb tisztviselőinknek.

Ezzel szemben a jegyző fizetése 1600—2000 korona és az összes korpótlékokkal együtt, tehát a legjobb esetben sem haladja meg a 2400 koro-nát. A fizetésrendezést tehát egészen jogosan ké-rik a jegyzők, főképen, ha elgondoljuk, hogy az ugyancsak jegyzői oklevelű segédjegyző évi 1000 koronáért dolgozik s ennyiből kell családotul megélnie.

A családi pótlékra már csak azért is szük-ség van, mert a faluhoz kötött jegyző csaknem minden esetben házon kívül, idegen helységben, városban taníttatja a gyermekeit, ami nagy ter-het ró a családostul jegyzőre.

Sürgös szükség van a nyugdíjügy reformjára is, azonban égetően sürgős a fegyelmi szabályzat megalkotása. Jelenleg ugyanis boldog-boldogtalan-nak jogában áll, hogy minden előzetes kihallgatás nélkül megbírságolja a jegyzőt. Megteheti ezt a járási főszolgabíró, mely esetben egyáltalán nin-csen helye a főlebbezésnek, bírságolhat a járás-bíró is, a pénzügyigazgatóság is, meg a jó Isten tudja, hány egyéb hatóság. Ezenkívül egész sereg hatóságnak van joga ahoz, hogy a jegyzőt fel-függesse.

A kongresszus két napján át tárgyalta a sé-relmeket, s végül azok orvoslását célzó határo-zati javaslatot egyhangulag elfogadták.

Közügyülés a megyeházán. Sebesi János alispán, Haller János gróf főispán megbízása foly-tán, a megye törvényhatósági bizottsági tagjait folyó hó 15-ikére rendkívüli közgyűlésre hívta össze. A tárgysorozat pontjai közt szerepel az ok-lándi székház építési ügye is. Ugyancsak ezen közgyűlésben fog megtörténni Szombathalvy Lajos főkapitányt és Hegyi Zsigmond nyugalmazott bő-gózi körjegyzőt ért királyi kitüntetések átadása. A tárgysorozat többi pontját községi ügyek töltik ki.

A drágaság katonai megállapítás-ban. A honvédelmi miniszter körrendeletileg ál-lapította meg, hogy mennyit fizet a katonai kincs-

és felhívta őket, hogy járuljanak hozzá ado-mányaikkal egy új, az elsőnél szebb kereszt föl-állításához, amely méltóbb lesz a világ megvál-tójának hordozására.

A saint-valéryi szegény halászok annyi pénzt adtak, amennyi csak tőlük telt és az özvegyek odaadták gyűrűiket. Ugy hogy Truphème ur azon-nal elmehetett Abbeville-ba és megrendelhetett egy nagyon fényes fekete keresztet, melyen arany betűkkel I. N. R. I. felírás volt olvasható. Két hónap múlva felállították a keresztet az elsőnek a helyére és föltették rá a Krisztust a lánsa és szivacs közé.

De Jézus ezt is elhagyta, mint a másikat és éjjel az oltárra fektűt.

A plebános ur, mikor reggel ott találta, térdre esett és sokáig imádkozott.

Enek a csodának a híre az egész vidéken elterjedt és az amiensi uri hölgyek gyűjtést indi-tottak a saint-valery-i Krisztus részére. Truphème ur pénzt és ékszereket kapott Parisból, s a ten-gerészetügyi miniszter felesége, Hyde de Neuville-né urnó egy gyémántos szívet küldött neki. Ezekért a kincsekért egy Saint-Sulpice-utcai aranyműves egy drágakövekkel kirakott aranykeresztet ál-lított össze, melyet az 18... év husvét utáni második vasárnapján nagy pompával szenteltek föl a saint-valéry-i templomban. De az, aki nem uta-sította vissza a fájdalmas keresztet, ott hagyta ezt a gazdag keresztet és újból oda fektűt az oltár fehér vászonerítőjére.

Mivel nem merték megsérteni, most ott hagyták és ott nyugodott már több, mint két év óta, mikor Pierre, a Pierre Caillon fia azt újsá-golta Truphème plebános urnak, hogy megtalálta a parton a Mi Urunk igazi keresztjét.

Pierre együgyű volt és mert nem volt elég esze arra, hogy magát föntartsa, könnyörületből adogattak neki kenyeret, szerették, mert sohasem tett rosszat. De összevissza beszélt, amire senki sem hallgatott.

tár a közös hadsereg és honvédség legénységének átvonulása alkalmával a szállásadók által kiszolgáltatandó étkezésért a folyó évben. Legdrágább város Pozsony 86 fillérrel, legolcsóbb Nagyszében 61 fillérrel. Vidéki területek között drágaság dolgában Erdély s így a mi vidékünk is első helyen áll 63 fillérrel.

TANÜGY.

A VII-ik egyetemes gyűlés. A magyarországi tanítók f. évi július hó 2-tól kezdve tartják meg Budapesten VII-ik egyetemes gyűlésüket. A gyűlés 10 szakosztályra van felosztva, melyből az első öt szakosztály július 2-án délelőtt, a második öt szakosztály július 3-án délután tartja gyűléseit. Előbbin tárgyalás alá kerülnek a tanító-ság fizetésrendezése, a nyugdíjtörvény revíziója, szolgálati pragmatika, tanfelügyelet és tanító-ság, a tanítóképzés; utóbbi osztályokban egyesületi, szociális, tanügy-irodalmi, közigazdasági intézmények, nőnevelés, humanus tanítói intézmények, kisdiednevelés, iparoktatás kérdései fognak tárgyalatni. Az egyetemes gyűlést a tanítók országos szövetsége rendezi és nagy demonstrációval készül a tanító-ság fizetésrendezésének kivívására. A gyűlés lezajlása után kirándulások vannak tervbe véve Rákóczi sirjához, a Magas Tátrába, a dobsinai jégbarlanghoz, a vaskapuhoz és a magyar tengerpartra. Udvarhelyvármegye tanítóegyesülete az elnökséggel képviselteti magát, de a jelek szerint innen is igen sokan fognak felvonulni a nagy gyűlésre az egyleti tagok sorából. Kíváncsún tartjuk a tanító-ság tömeges megjelenését, mert azok a nagy horderejű kérdések, melyek az egyetemes gyűlésen szönyegre kerülnek, a magyar tanügynek égető kérdései és ezeknek megvalósítása szükségszerű teendőit képezik a tanító-ságnak. Félrevonulással nem érnek el célokat. A megvalósítást váró eszméknek végig kell hőmpölyögniök az egész országon és meg kell zavarják a csendes megadásban élőket. Ennek eszközei lesznek azok a tanítók, kik a magyar tanügy alapvető munkájánál résztvéve, tovább viszik a fejlődést magukban hordó, a nagy gyűlésen felvetődő eszméket. A vármegyei tanítóegyesület elnöksége, mint értesülünk, külön felhívásban fogja tömörülésre szólítani a vármegye tanító-ságát.

Truphème urat, aki nem szűnt meg az Océánból kifogott feszület misztériumán elmélkedni, mégis meglepte a szegény esztelen beszéde. Az egyházfival és két egyháztanácsossal elment arra a helyre, ahol a gyermek állítólag egy keresztet látott és ott talált két, szögekkel kirakott deszka darabot, melyet a tenger sokáig görgetett s amely valóban keresztalakú volt.

A két deszkadarab egy régi hajótörés maradványa volt. Az egyikken még látni lehetett két feketére festett betűt, egy I.-t és egy L.-et és senki sem kételkedhetett, hogy ez ama Iean Lenoël bárkájának a roncsa, aki öt évvel ezelőtt fiával. Désirével együtt a tengerbe veszett.

Ennek láttára az egyházi és az egyház tanácsosok kinevették az együgyűt, aki egy hajó összetört bordáit a Jézus Krisztus keresztjének nézte. De Trauphème plébános ur végét vette csufolódásainak. Sokat elmélkedett és sokat imádkozott, mióta a Krisztus az Océánból a halászok közé jött és a végtelen kegyelem titka tisztán kezdett előtte állani. Letérdelt a homokba, elmondotta az elhunyt hivekért való imádságot, azután meghagyta az egyházfinak és az egyháztanácsosoknak, hogy vegyék vállalkra a hajóroncsot és vigyék a templomba. Mikor ez megtörtént, fölemelte a Krisztust az oltárról, föltette a bárka deszkáira és sajátkezüleg odaszögezte azokkal a szögekkel, amelyeket a tenger megrozdásított.

Elrendelte, hogy ez a kereszt foglalja el a templomszék fölött a drágaköves aranykereszt helyét. Az Océánból kifogott Krisztus soha sem szállott le többé onnan. Ott maradt azon a fán, amelyen emberek haltak meg az ő és anyja nevét hiva segítségül. És ott, dicső és fájdalmas száját félig kinyitva, mintha ezt mondaná: „Az én keresztemet az emberek minden szenvedései alkotják, mert én valóban a szegények és szerencsétlenek istene vagyok.”

Fordította: Dr. Pál Ernő.

HIREK.

Székeljudvarhely, jun. 9.

A paraziták.

Az ember életét megnehezíti a gond, a kenyérszerzés nagy harca. Az emberek csupa panaszkodással vannak tele és nem ok nélkül. Érezzük, hogy a kenyérszerzés egyre nehezedő gond dal jár. Ha még csak arról van szó, hogy talpon kell lennünk reggeltől estelig, ez még hagyján volna: mert tudjuk, hogy fáradságunk jutalma a jól megérdemelt bér, vagy fizetés.

De a kenyérszerzés nagy gondjában egyre nagyobb és nagyobb arányokban valami mester-séges pusztít: a gyanúsítás. Hogy tisztességes egyén becsületes munkáján rágódik sok ember, mert a másik az enyémet irigyl, mert neki is munka, kereset kellene, melyet azonban csak tisztességgel lehet megszerezni és megtartani.

A gyanúsítás lappangva jár, mint a tolvaj, szint nem vall, csak titokban nyilatkozik, de gondja van rá, hogy a rossz hír mentől nagyobb társaságban terjedjen el. Sok tisztviselőt keserített meg az ilyen gyanúsításokkal, soknak kellemetlenkedtek már fegyelmi vizsgálattal. A kinek elég ereje volt hozzá, kívárta a herce-hurca végét. Ha azonban a statisztika arról is számot adna, hogy hány ember halt meg ártatlanul a vád alatt, bizony szörnyűségecsé sommat látnánk.

Az ember munkaköre, a megélhetés ezernyi gondja amugy is iszonyuan elfoglalják az embert, évről-évre növekedik az idegenek száma. Ha most már még azzal is megkeserítik az ember életét, hogy a gyalázkodó pletykával sietnek bosszuságára a társadalmi egyéneknek, nem csoda ha ilyenkor családi elégtelenségről hallanak az emberek panaszkodásokat.

A gyanúsításokért igaz, hogy számolni kell a büntető bíróság előtt. Ámde a lopva járó gyanúsító gondoskodik arról, hogy meg ne lássa senki sem benne az értelmi szerzöt, ő csak úgy adja adja tovább a pletykát, hogy ő is úgy halotta, de nem hiszi, hogy úgy van. A második szintén úgy adja be a mérget és mire az utca végére ér, a rágalmazó elveszett a veszekedők előtt, ő pedig hiu örömben ott uszkál a veszekedők között, maga is szidja, a ki ilyeneket kifundál.

És nehogy azt higgyük, hogy a rágalmazó a hivatalok ajtaja előtt megáll. Kinyitja ez a családok szentélyeit is: mert előtte semmi sem szent, ő rombol és pusztít mindenütt, a hol lehet.

Ez a beteges áramlat egyre nagyobb esélyekkel lép fel és szinte határállomáshoz ért már, a mit észre kell venni mindenkinek.

Azonban a mig csak panaszkodunk és nem javítunk az állapotokon, addig a baj nem szűnik meg magától. Ez egy olyan fekély, mely egyre mélyebb és mélyebb sebeket rág a társadalmi élet testén.

Ha azonban az emberek összefognak és az emberek tisztességének megóvását mindenki komolyan fogja fel, lehetetlen, hogy ebben a kérdésben is ne javulnának az állapotok, a mit már a közvélemény oly hosszú idők óta oly várva-vár és szívében, lelkében annyi vágyódással óhajt.

Koronázási ünnepély. Az iparos és kereskedő tanoncziskola a Tanoncz Otthon közreműködésével f. hó 9-én, vasárnap, d. u. 2 órakor az áll. fiu elemi iskola emelíti nagy termében koronázási ünnepélyt tart. Az ünnepi beszédet Paál Sándor tanoncziskolai tanító és a Tanoncz Otthon vezetője mondja. Ez alkalommal Kovács Dániel igazgató kiadja a vallás- és közokt. miniszter által engedélyezett 50 korona jutalomdíjat egy tanoncznak, aki az iskolát a legszorgalmasabban látogatta, jól tanult és állandó jó magaviseletet tanusított. Erre az ünnepélyre az érdeklődőket szívesen látja az igazgatóság.

A kolozsvári tornaverseny.

Egy diadalmas, szívet, lelket fölemelő hatalmas ünnepélyről tért haza a napokban a ref. kollegium 34 tanulója Haáz Ferencz, György Ferencz és Z. Sebess József tanáraikkal.

A kolozsvári, nagyszébeni és nagyváradi tanterületek tartották június 1-én és 2-án Kolozsvárt kerületi tornaversenyeiket. 28 tanintézet vett részt benne összesen 1070 versenyzővel. A tanintézetek közül 16 volt állami, 7 református, 3 katolikus, 1 unitárius és 1 lutheránus. A nemzeti-ségi intézetek távolmaradásának okát a legnagyobb valószínűség szerint abban találjuk, hogy a Himnusz és Szózat elénekelésében részt venni nem akartak és ezért bár bejelentették részvételüket a versenyen nem jelentek meg. Június 1-én egész nap és 2-án délelőtt voltak az előmérkőzések, 2-án délután a tulajdonképpeni nagy verseny a döntő mérkőzésekkel.

A Hunyadi téri nagykaszárnya udvaráról indult ki d. u. fél 3 órakor 12 oszlopban a menet s a hol csak elvonult az ünnepi színben pompázó zászlókkal ékesített utcákon, mindenütt az összesereglett bámulók szünni nem akaró diadalmas éljenzése kísérte s a mikor az első oszlop megjelent a sport telepen a honvédszenekar hangjait messze tulszárnnyalta a 6—8 ezer főnyi közönség tomboló lelkesedése. A zászlók meghajoltak a tribün előtt a csapatok tisztelegve vonultak el a közönség előtt. Majd helyeikre érve Brethly Károly katolikus gimn. igazgató vezetése mellett a honvédszenekar kíséretével énekelte a Himnuszt a miután László Gyula tornatanár vezetése mellett a közös szabadgyakorlatokat végezték teljesen kifogástalanul igazi nagy készűltséggel. Azután mintacsapatok mutattak be különböző szereken, kézi szerekekkel vagy azok nélkül gyakorlatokat. Szebbnél szebb gyakorlatokban gyönyörködhetett a közönség. A csapatok közül a székeljudvarhelyi ref. kollegium mintacsapat gyakorlata a magas korláton vonta magára a közönség figyelmét és érdemelte ki azt a lelkes ovációt, a melyben részécsitette. Kitüntek még a sepsiszentgyörgyi, békési, tordai, kolozsvári ref. és unitárius intézetek.

Ezután került sor a döntő versenyekre, a melyeknek a végeredménye a következő:

Kolozsvár szab. kir. város egy szép kis kék selyem zászlót kapta a verseczi áll. főgimnázium. A versenybíró-ság ezüst babérkoszoruját és a K. E. A. C. ezüst emléktárgyát kapta a békési ref. főgimnázium illetőleg a nagyenyedi ref. kollegium. A füleslabda mérkőzésben győztes lett az I. számú pályán a szamosújvári áll. főgimnázium csapata, II-ikon a nagyenyedi ref. kollegium, a III-ikon a békési ref. főgimnázium, kitüntek még a nagy-szalontai, nagyenyedi tanítóképző, sepsiszentgyörgyi és székeljudvarhelyi csapatok. A magas ugrás 10-es csapatversenyben első lett a kolozsvári ref. kollegium 147 cz. m.-es átlaggal (székeljudvarhely 141.5).

A székeljudvarhelyi ref. kollegium a következő egyéni versenyekben győzött: Távolugrás V—VI. osztály részére Gáll Sándor V. oszt. 2-ik dió 5 méter 3 cz. m. Súlydobás VII—VIII. részére Gábos Dénes VIII. 2-ik 18.40 m. 2 kézzel. Síkfutásban Hadnagy Ferencz V. oszt. 3-ik, Erse Miklós VI. oszt. 2-ik 100 m. távon. Gábos Dénes VIII. oszt. 2-ik 150 m. távon. Általában véve egész szereplése a kollegiumnak dicsőségesnek mondható, s ha a sors (ha ugyan valóban az) nem a legerősebb csapatokkal hozza össze s ha az időjárás és a nagy pünkössti vakáció gyakorlataikban föl nem tartóztatja, merjük remélni, hogy nem csak dicsőséggel de diadallal térhetek volna vissza, de lelkesítse őket az a tudat, hogy erős akarattal mindent el lehet érni, s ha a sors most nem is kedvezett nekik, seba. „Hodie mihi, cras tibi!”

500 új állás. Tanítói állásokra hirdetett a kultuszminiszter a Néptanítók Lapjában pályázatot jun. 15-iki lejárattal. Betöltésre kerül közei 500 állás. Udvarhelyvármegyében Felsőrákoson 1-ig. tanítói, (unit.), Homoródalmáson 1 igazgató-tanítói (unit., kántor képesítéssel) és Betfalván tanítónői állás kerül betöltésre.

Két beteg püspök. Mint lapunknak ír-
ák, Gróf *Majláth* püspök, kinek egészségi álla-
pota az utóbbi évek megfeszített munkája alatt
sulyosan megrongáltatott, kedvezőre fordult. Köz-
érzlete teljesen jó, mindazonáltal orvosai taná-
csára, kik feltétlen nyugalmat ajánlottak, augusz-
tus hónap előtt nem hagyja el Hohenlohe herceg
zsigmondháza nyaralóját. — *Mikes* János gróf
szombathelyi megyés püspököt, kit a napokban a
Vörös Kereszt-Egyesület budai Erzsébet-kórházába
szállítottak, a kórházban csütörtökön délelőtt Dr.
Lumniczer József főorvos megoperálta. Az operá-
ció szerencsés kimenetelű volt és a beteg állapo-
tában könnyebbédés állott be.

Az adókvető bizottság működését, mely-
hez e hó 3-án kezdett hozzá, tegnap, szombaton,
befejezte. A bizottság, melynek elnöke *Sándor*
Mózes kir. tanácsos, nyug. tanfelügyelő és elő-
adója *Németh* Albert pü. titkár volt, az új adó-
zónak folyó évi adóját állapította meg.

Tanulmányut. A méhészegyesület elnök-
sége a f. évi kolozsvári országos méhészeti kong-
resszussal és kiállítással kapcsolatosan nagyobb
szabásu tanulmányutat rendez Kolozsvár és vidé-
kére. Tanulmányutban résztvehetnek az egylet
tagjai. Meg fogják tekinteni Tordán az állami fa-
iskolát és földmives iskolát és egy 500 családból
álló méhesgazdaságot. Kolozsváron a méhészeti
kiállítást, m. kir. gazd. akadémia belső és külső
gazdaságát, méhészetét, — a gyógynövény termelő
és konzerváló telepet; az erdélyrészi méhészegylet
méhészgazdaságát, műlépgyárat, Kolozsvár összes
nevezetességeit. A tanulmányutban résztvevők több-
féle kedvezményt nyerne. Jelentkezni lehet az
egyesület titkárnál f. évi aug. hó 10 ig. A ta-
nulmányutra menők Székelyudvarhelyről aug. hó
17-én reggeli vonattal indulnak.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi mi-
nister *Hajdu* Ferencz udvarhelyvármegyei tanke-
rület vezetésével megbízott kir. s. tanfelügyelőt a
VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába az 1904. évi
I. t.-cz. értelmében megillető személyi pótlékkal,
kir. tanfelügyelőnek nevezte ki. *Hajdu* Ferencz
alig egy fél éve, hogy a megye népoktatásügyének
élén áll, s ezen rövid idő alatt széles körű ta-
pasztalataival, a népoktatásügy meleg szeretetével
és buzgó tevékenységével méltán érdemelte ki azt
az elismerést, mely most kinevezésével érte.

Számadások zárlatai. Székelyudvarhely
városnál kezelt alapok 1912. évi számadásait
Solymossy Lajos főszámvevő elkészítette s annak
kivonatát a napokban meg is küldik a képviselő-
testület tagjainak.

Jégvihar. Folyó hó 4-ikén újból sötét fel-
legek tornyosultak össze a vármegye felett s alig
néhány percz alatt óriási jégzápor tette tönkre
Kobátfalva s néhány Nyikómenti község határát.
Hivatalos becslés szerint a jég a mezei termények-
ben 60% kárt okozott.

Urnappja. A kath. egyháznak egyik legfön-
ségesebb ünnepét városunkban nagy fényűző ün-
nepelték meg a kath. hívők az elmúlt csütörtökön.
A plebánia templom virágdiszt öltött s már a
kora reggeli órákban seregestül tolongott a hivek
nagy száma a templom felé, hol 7 órakor a bu-
dapesti vöröskereszt egylet Erzsébet kórházában
nagy betegen fekvő gróf *Mikes* János püspökért,
az egyházközség volt plebánosáért mutattak be az
Urnak szent áldozatot. Az ünnepélyes nagy mise
10 órakor vette kezdetét. Az oltárt fehér ruhás
leánykák állották körül, mögöttük a róm. kath.
egyháztanács tagjai sorban, míg a szentélyt a
templom hajójától diszbe öltözött katonák körítet-
ték el. *Pál* István apát-plebános, püspöki ornátus-
ban, fényes segédlettel végezte a szent misét. A
szent beszédet *Németh* Gyula fenyédi plebános
tartotta, meghatóan esetenlőn a nagy nap jelen-
tőségét. Mise alatt *Dobó* Zoltán vezetésével a ta-
nulóifjúság adta elő „Maria sine makula” című
hatásos éneket. Mise után fénylő napos időben in-
dult meg a körmenet a Diák-téren felállított 4
oltárhoz. Az egyháztanács tagjai által vitt baldak-
hinum alatt kezében az oltári szentséggel *Pál* Ist-
ván apát vezette a körmenetet, kísérve az ájtatos
hívők nagy seregétől. A példás rendben, megható

fényűző lefolyó körmenet a Te Deum hangjai mel-
lett vonult vissza a templomba. Délben *Pál* István
apát-kanonok diszebédet adott. Ma a barátoknál
ismétlődik meg a szép ünnepély.

Gyümölcsfeldolgozó gépek — ingyen.
A gyümölcsstermelés előmozdítása céljából közsé-
geknek, egyleteknek, gazdaköröknek, szövetkeze-
teknek a földmívelésügyi miniszter Eider malmo-
kat, almaborsajtókat, aszalógépeket, szeszfőzőké-
szüléket 3—6 heti használatra ingyen engedélyez,
ha ez iránti kérvényeiket legkésőbb július hó 10-ig
beterjesztik. Csak olyan vidékekre adják a gépe-
ket, hol tömeges és friss állapotban nehezen ér-
tékesíthető gyümölcsstermelés várható. Vármegyénk-
ben több helyen van kilátásban bő szilva, alma,
körte termés. Igazán czélszerű volna, ha az asza-
lást s a többi feldolgozást a termelők ilyen mo-
dern gépekkel végeznék. Sőt az sem ártana, ha
állandó szilva aszalókat és szeszfőző gépeket ren-
deznének be a községek, esetleg a gazdakörök. A
miniszter erre is nyújt nagyobb összegű segélyt.

Iskolai felavatás és gyűlés. Az udvar-
helyvármegyei tanítóegylet székelykeresztúri járás-
köré tavaszi rendes gyűlést május hó 29-én Nagy
községben tartotta meg iskolaszentesléssel, kapcsola-
atosan, a kör tagjai, a község és számos érdek-
lődd jelenlétében. A gyűlést megelőzőleg Isteni-
tisztelt volt az unitárius templomban, honnan az
újonnan épült áll. isk. egyik tantermébe gyűlt a
közönség, hol *Zajzon* Mihály csekefalvi ref. lel-
kész mondott imát, méltatva e nap jelentőségét,
majd *Gálfalvi* János helybeli unit. lelkész tartal-
mas és szép felavató beszéde után *Hajdu* Ferencz
kir. tanfelügyelő átadta az iskolát rendeltetésének,
mit a gondnoksági elnök átvett, s ezzel a közön-
ség a szózatot énekelve, az ünnepély véget ért.
Ezután a járásköri gyűlés következett, melyet
Szász Béla elnök hatásos szavakkal nyitott meg,
a köteleességek hív teljesítésére hiva fel a kör
minden épült tagját. A jegyzőkönyv felolvasása
után *Farkas* Péter tanított a villamosságról, majd
Kiss Rózsika óvónő felolvasást tartott „Egy nap
az óvodában” czímen. Felolvasása kapcsán bevila-
gított azon munkakörbe, mely a 3—6 éves gyerek
lelkivilágát foglalkoztatja, fejleszti és fel tudja
ébreszteni bennük a munka szeretetét; de egy-
szersmind tanujelét adta annak, hogy óvónői mű-
ködését bivatásosan tölti be, midőn ily lelkesedé-
ssel és ügyszerezzettel munkálkodik a kiedednevelés
szolgálatában. Felolvasásáért a kör teljes elismeré-
sét és köszönetét fejezte ki. Hasonló hatást ért
el *József* János tanító saját költeménye, melyet a
szerző maga szavalt, Iskola és Tanító czímen,
mely a szerző szép költői tehetségére vall. Végül
a fizetésrendezés tárgyában *Szász* Béla határozati
javaslatát a kör elfogadta. E nap igazi ünnep
volt, nemcsak a jelen volt tanítóknak, hanem az
egész községnek, kik áldozatot, fáradságot nem
ismerve lehetővé tették, hogy a tudományak a
világosság terjesztésének egy otthont teremtsenek.
Most ott áll e díszes épület a község közép pont-
ján mint világító oszlop a kulturának szolgálatá-
ban, hol a nemzet reménye a gyermekesereg,
ifjak és felnőttek a lelkes tanítók és vezetők mun-
kássága nyomán megismerik azt az utat, a mely
nemzetünk örök fennmaradására vezet. (—e—t.)

Tornavizsga. A székelyudvarhelyi ref. kol-
legium június hó 9-én d. u. pont 3 órakor tartja
ez idei tornavizsgáját a kollegiumkertben gazdag
műsorral, a melyre a közönséget szívesen látja a
tanári kar. Önkéntes adományokat a győztesek
jutalmazására szívesen fogadunk.

Nincsen pénz. A háborús hírek, de fő-
képpen az egy év óta tartó politikai válság a
pénzpiacz feszültségét hozta magával. Eleddig re-
mény volt, hogy a helyzet csakhamar normálissá
válík, s a pénzpiacz visszanyeri azt a formáját,
mely a nyugalom jegyében olcsó pénzt kínál a
keresletnek. Ám ezen feltevés, hogy mennyire té-
ves volt, bizonyítja az, hogy a kamatlábat az
Osztrák-magyar bank újra felemelni volt kényte-
len, ami maga után hozta, hogy az összes pénz-
táruk emeljék a kamatlábat. A pénznek ilyen
mértékben való megdrágulása a vizszeszámítolás
után élő bankok körében olyan visszahatást kel-
tett, hogy rövid egy pár hét alatt az országban
nemkevesebb mint 27 pénzintézet került válságba.
A pénz abnormis ára nyugtalanságra okul a mi
szerény körünkben azonban mégsem szolgálhat,
mivel a hitelredukció, a termés kedvező voltának
hivatalos megállapítása után, visszatér normális
medrébe.

Nyilvános nyugtázás. A Dalegylet pün-
kösd másodnapi hangversenyén felülfizettek: Dr.
Sebesi János 20 K, Dr. Válcsik Ferencz 17 K,
Ágoston Béla 10 K, Becsek Aladár 6 K, *Pál* Ist-
ván apát 5 K, Nagy János p. ü. sz. vizs., Burg-
hardt Gyula 3—3 K, Dézsi Lajos káplán, Dr.
Szabó József, Gothád János, Duka András, Fekete
Dénes 2—2 K, Dr. Stefáni Károly, Zöld János,
Tárczi Béla, Asztalos Gyula 1—1 K, Derzsi Dé-
nes 60 fill., Stark Sándor 50 fill., Sikolya és Lan-
gyel Lukács Erzsébetváros 5 K, összesen 84 K
10 fill. — Fogadják a Dalegylet halás köszönetét.

**Az udvarhelyvármegyei méhészegy-
let** vándorgyűlését Szentkeresztbányára f. hó
29-ikén d. e. 10 órára tűzte ki az elnökség.
Gyűlés előtt *Derzsi* Samu fog gyakorlati és szem-
léltető előadást tartani; bemutatja a közönséges
kasból való dobraj készítést. *Gál* Imre a méhé-
szet körébe vágó gépek helyes alkalmazását mu-
tatja be. A gyűlést az iskola termében tartják,
hol *Demeter* Miklós mátisfalvi tanító „Milyen el-
járásokat kövessen a méhészt a rendellenes időjá-
rásban, hogy méhészetét megtarthassa s a téli
élelmet biztosíthassa” czímmel, *Balázs* János re-
csenyédi tanító pedig „Népies méhészetünk” cim-
mel tartanak előadást. Dr. *Resch* Ignác duna-
szentbenedeki plebános — mennyiben közbejött
akadályok nem fogják gátolni a megjelenésben —
mikroszkóp és vetítógép alkalmazásával fog tar-
tani a méhek belső életéről érdekes előadást.
Gyűlés után a fürdő és bányatelepet tekintik meg,
mely után ebéd lesz az erdőben. Gyűlésre vendé-
geket is szívesen lát az egyesület s aki a kirán-
duló csoporttal kedvezményesen akar utazni, az
Gál Imre titkárnál szóval vagy írásban jelentkez-
zék, kitől a bővebb felvilágosításokat megkapja.

x Csúsz és köszvény époly kitűnően gyógy-
kezelhető Pöstyénben, mint gyomor-, ideg- vagy
czukorbeteg. Itt ugyanis, nemcsak a világhírű kénes
iszapfűdők állnak rendelkezésre, hanem a nem-
régiben megnyitott új fürdő és szállópalotában a
legkiterjedtebb módon gondoskodtak mindama
gyógytényezőkről, melyek a fenti betegségek sike-
res leküzdésére szükségesek. Rendkívül megkönnyí-
tyi az eredményes gyógykezelést az a körülmény,
hogy összes gyógyeljárások egyesítve vannak az
új szálló és fürdőépületben, ami kivált hűvös idő-
járás esetén megbecsülhetetlen előny gyengébb
szervezetű betegeknek.

A fogyasztási hivatal áthelyezése. A
sétátérre megnyitandó új Rákóczi-ut munkálatai-
nak megkezdése folytán a város tulajdonát ké-
pező házak mint azt jelentettük, lebontatnak.
Ennélfogva most *Gotthárd* polgármester hirdet-
ményt tesz közzé, miszerint a városi fogyasztási
adó- és vámkezelőség hivatalos helyiségét június
13-tól a Bem-utca 17. házszám alól Bem utca
8. házszám alá a *Ferenczy* Pál kovácsmester há-
zába fogja áthelyezni. Ennélfogva a bor és hus-
adótörvény 16—22. §-ai, valamint a szabályren-
delet 5. §-a rendelkezései szerint mindazok, a kik
akár vasúton, akár tengelyen szereznek be fogyasz-
tási adó alá eső cikkeket, kötelesek a beraktá-
rozás, udvarra vagy pinczébe való elhelyezés előtt
a városi fogyasztási adókezelőség most megjelölt
helyiségében bejelenteni és az azután járó fogyasz-
tási adókat adóbárcza ellenében azonnal befizetni.

Juniális. Bögöz és vidéke közönsége ma
vasárnap a Bonta erdőben juniálist rendez. A mu-
latság délután 3 órakor kezdődik és tart 8-ig,
amikor a község háza dísztermében fogják a mulat-
ságot folytatni. Ételről és italról úgy az erdőben,
mint a teremben, vendéglős gondoskodik. Kedve-
zőtlen idő esetén a juniálist a község ház díszter-
mében tartják meg.

Az óvónők panasza. Szegények, ők lá-
zongani nem, csak panaszkodni mernek. Ugyanis
köztudomásu azon sérelem, hogy a fizetésrendezés
javaslata egyelőre csak az állami óvónőkre szo-
ritkozik, akiknek száma alig haladja meg az ezret.
A felekezeti, községi, társulati és magánvodák-
ról azonban említés sem tétetik a javaslatban. És
az alázatos óvónőket még ez a hallatlan sérelem
sem tudta fölláztatni. Az egész, amit ez ügyben
tesznek, hogy panasszal fordultak a Tanítók Orsz.
Szövetségéhez, mert az ő egyesületük nem haj-
landó a fizetésrendezés kérdésével foglalkozni.

A kormány a Szejkétfürdőnek. A tanítók társadalmi gyógyfürdője, üdülő és gyermeknyaraló-telepe létesítése érdekében megindított országos mozgalmat a vallás- és közoktatásügyi kormány is a legmelegebb érdeklődéssel és pártfogással kíséri. Mint értesülünk, az „Udvarhelyvármegyei Tanítóegylet” kérése alapján a közoktatásügyi miniszter a május 12-én megnyitott Tanítók Fürdője befektetései céljára évi 2000 kor. állami segítséget engedélyezett. A közoktatásügyi kormánynak ezen nagyjelentőségű erkölcsi és anyagi támogatása teljes mértékben biztosítja a gyógyfürdő és üdülő telep kiépítését. A részvénytársasági szervezkedés eddig elért eredményeit az ezen év végéig meghosszabbítani tervezett további részvényjegyzési elhatározás csak fokozza, anyanyival is inkább, mert a közeli napokban kibocsátandó új tervet alapítói, a részvénytőke jelentékeny nagy részét már előre biztosították s így a további részvényjegyzésekkel csak a fennmaradó alaptőke kiegészítését biztosítandó. A gyógyfürdőt a tanítók a legminimálisabb árszabással a Szejke fürdőn már megnyitották s ennek prespektusa mindenre nézve teljes tájékozást nyújt.

Hasznos madarak védelme. A m. kir. földművelésügyi miniszter az 1906. évi I. t. cz. alapján a mezőgazdaságra hasznos állatok oltalmazása érdekében a Gyöngybagolyt vagy Lángbagolyt gazdasági hasznáért; a Nemes kócsagot, Űstökös gémet, Fekete ibiszt, Kanalas gémet, mint pusztulófélben levő természeti ritkaságokat a védelmezendő madarak közé felvette, — akik ezeket továbbra pusztítják az 1906. évi 80644—I. B. min. rendelet értelmében 10 koronától 100 koronáig terjedő pénzbírsággal büntetettnek.

Köszönet nyilvánítás. Felkértek a következő sorok közlésére: Mindazok, kik feledhetlen férjem elhunyt alkalmával részvétükkel fájdalommat enyhítették, fogadják ez uton is hálás köszönetemet. Özv. *Germán* Ferenczné.

A róm. kath. tanítóegyesület közgyűlése folyó hó 3-án volt megtartva rendkívüli nagy érdeklődés mellett Székelyudvarhelyen a róm. kath. főgim. tantermében *Pál* István apát-esperes, egyh. tanfelügyelő elnökletével. A gyűlést ünnepélyes istentisztelet és Veni sancto előzte meg a templomban. Elnöki megnyitó és előterjesztések után a múlt közgyűlés és választmányi gyűlések jegyzőkönyveit olvasták és hitelesítették. *Bálint* Károly egyh. főjegyző terjesztette elő évi jelentését s azon javaslatát, hogy az egylet rendezés tagul lépjen be az Országos Tanítószövetség kötelékébe és az Udvarhelyvármegyei általános tanítóegyesületbe. Jelentését tudomásul vették, javaslatait egy közelebbi összehívandó rendkívüli közgyűlés elé utalták, mikor a javaslatok felett véglegesen fognak határozni. *Tamás* István elnökle alatt *Szabó* Bálint pénztárnok számadásának felülvizsgálására bizottságot küldöttek ki s a bizottság javaslata alapján pénztárnoknak a szokásos felmentvényt elismeréssel megadták. A vallás-erkölcsi nevelés biztosítását célzó *Gyurcsovecz* Károly által előterjesztett határozati javaslatokat egyhangulag fogadták el. *Dobai* Ferencz székelykeresztúri kántortanítónak a fizetésrendezésre vonatkozó előadását lelkesen hallgatták meg s előterjesztett javaslatait szintén egyhangulag fogadták el. *Bálint* Zoltán a tanítói állás értékének emeléséről tartott előadást, javaslatait több módosítással fogadta el a közgyűlés. Az idő előrehaladott voltára tekintettel a tárgysorozat többi pontját a közelebbi összehívandó rendkívüli közgyűlés elé utalták. Gyűlés után a *Barkóczy* vendéglőjében közöbédre gyűltek össze a tanítók.

x **Magyar lányok.** Tutsek Anna eleven, okos, kedves szavú leánylapja. A magyar lányok, gazdag és változatos tartalommal jelent meg e héten. A lap élén V. Sipos Ida regényét találjuk, melynek címe „Az idegen leány”. Balla Ignác verset irt „A zenélő óra” címmel. Huszár Ilona bárónő pedig megleghangú szép elbeszélést, melynek címe „Emlékezzünk régiékről” Zempléniné tartalmas cikke a „Titanic” rettenetes katasztrófájáról szól. Jeszenszky T. Irén pedig a kis sváb leányról ír kedves novellát. A fordított regény, melyet Malot Hektor irt, a francia ifjúsági irodalom gyöngyszeme. Érdekes olvasmány még az a népszerű tudományos cikk, amely a rovarok izomerejét ösmerteti. A magyar lányok kiadóhivatala: Budapest, Andrássy ut. 10. Előfizetési ára negyedévre 3 korona.

Az áll. főreáliskolában a nyilvános vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: *Június 13-án* szóbeli érettségi vizsgálat. 15-én d. e. 8 órától az I—III. o. róm. kath. vallásuk, az ág. ev. vallásuk, az unitáriusok, az izraeliták vallás vizsgálat. d. e. 10—12-ig vizsgálat a latin nyelvből. 8—1-ig magántanulók írásbeli vizsgálat. 16-án d. u. 3-tól az összes tanulók *tornavizsgálata*. 17-én d. e. 8-tól a magántanulók szóbeli vizsgálat, és a IV—VIII. o. róm. kath. vallásuk vallás vizsgálat. 3—6-ig a reformátusok vallás vizsgálat. 18-án I. o. magyar német, földrajz, V. o. mennyiségtan, természetrajz, vegytan. VII. o. magyar, német, francia, történet. 19-én II. o. számtan, természetrajz. IV. o. magyar, német, francia, történet. VI. o. mennyiségtan, vegytan, természetrajz, ábr. geometria. 20-án I. o. számtan, term.-rajz, rajzoló geometria. III. o. magyar, német, francia, földrajz. VII. o. mennyiségtan, vegytan, természettan, ábr. geometria. 21-én II. o. magyar, német, földrajz. IV. o. mennyiségtan, term.-tan, rajz. geom. V. o. magyar, német, francia, történet. 22-én III. o. számtan, természettan, történet, rajzoló geometria. VI. o. magyar, német, francia, történet. 23-án d. e. 10 órakor az *iskolai év ünnepélyes bezárása* az intézet tornacsarnokában. Mindezekre a szülőket és érdeklődőket meghívja az igazgatóság.

A kukorica cső. Budapest lakó székely ifjak „Péterfy Asztal”-társasága a Székelyföldre kiterjedőleg versenyt hirdetett a legsikerültebb tengeri csövek termesztésére. A pályázat díja, hogy a legsikerültebb két kukorica csövet termelő két székely fiut a jövő év elején rendezendő „Első Országos Kukoricakiállítás” idején nyolcz napra Budapestre vitetik s ott a „Péterfy asztal” a saját költségén, mint vendéget mindennel ellátja. A székely földmives fiuk közül 123 jelentkezett a pályázaton való részvételre és tanítóik által kértek a társaságtól ingyenes, nemesített vetőmagot. Csakis a legkiválóbb magyar tengeri fajták magvait osztották ki, ugymint: laposnyaki, bányai, alsuthi, nemesített székely, putyi, zombolyai és mesterházi fajtákat. Udvarhelyvármegyéből részt vesznek a versenyen: Böződujfalu fiatalága *Fazakas* Dénes tanító, Bögöz ifjúsága *Földes* Ferencz tanító, Székelyszentmihály ifjúsága *Miklós* György tanító vezetésével. Amerikában a tengeri vetőmag javítását célzó hasonló versenyek rendezése már régen szokásban van; a múlt évben 14 fiut azzal tüntettek ki, hogy államköltségen Sant Francziskóba, az Unió fővárosába vitték, ahol a köztársaság elnöke látta őket vendégül.

Műkedvelői előadás. A múlt vasárnap szép közönség részvétele mellett folyt le, az özv. Mihálovics Béláné által, részben jótékony célra rendezett műkedvelői előadás. Ez alkalommal legjobb népszínműveink egyike, „Éjjel az erdőn” került színre, műkedvelőktől várható legnagyobb precizitással és legjobb összhangban. A főbb nő szerepeket özv. Mihálovics Béláné, Korb Leonka és Muszka Mariska játszották, kiknek bájos ének-számait, valamint közvetlen játékát, hatalmas tapsal honorálta a közönség. Férfiak közül Bodrogi Balázs, Losdorfer Jenő a nagyobb férfi szerepekben biztosították azt a jó összjátékot és gördülékenységét, amely különben ugy a rendező, mint az összes többi szereplőknek is érdeme. A darabot, a jótékony cél érdekében, Kortész Albertné látta el zongora kísérettel, a töle már megszokott precizitással. Az estély tiszta jövedelmének egy része a „Székely Dalegyelet” javára fordított. Az estély jövedelmét illetőleg a következő elszámolást vettük: Bevétel 366 K 20 fill., kiadás 310 K 33 fill., jövedelem 55 K 87 fill. A részletes elszámolás szerkesztőségünkben betekinthező.

Évvégi vizsgálatok az iparos és kereskedő tanonciskolában a következő sorrendben lesznek megtartva: *június 15-én* 6—7 óráig az összes felekezetek vallás vizsgái; *június 17-én* d. u. 3—5-ig a kereskedő tanoncok vizsgái; *ugyanaz nap* d. u. 5—7-ig az iparos előkészítő osztály vizsgája. *június 18-án*, kedden, d. u. 5—7-ig az iparos I. a) és II. k osztály. *június 19-én*, szerdán, d. u. 5—7-ig az iparos I. b) és III. k osztály vizsgája. *Június 21—23-án* lesz az iparos tanoncmunka- és íráskiállítás; *június 23-án* d. e. 9 órától a munkák elbírálása, *ugyanaznap* d. u. 2 órakor lesz a *záróünnepély* ez alkalommal adatnak ki a jutalomdíjak is. Mindezen vizsgálatokra az érdeklődőket szívesen látja az igazgatóság.

Pályázat hadapród iskolába. A cs. és kir. közös hadseregbeli hadapród iskolákban magyar honos ifjak részére fenntartott s az 1912/13. iskolai év kezdetén betöltendő magy. állami alapítványi, magán alapítványi és fizetéses helyekre vonatkozó pályázati hirdetményt az érdeklődők a városi tanács kiadóhivatalában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik.

Az inas elhelyezés. A 16 év előtt kezdett és azóta rendszeresen folytatott székely inas elhelyezési akció eredményeit a marosvásárhelyi iparkamara most iparfejlesztési érdekből számba akarja venni. E célra összeírási lapokat küldött szét, melybe az iparkamara, vagy a vármegye közvetítésével 16 év óta elhelyezett inasok közül a segédek, vagy mesterekké vált egyénekről kell a megfelelő tájékoztatásokat bejegyezni. Az összeírási lapokból kellő számú példányt azzal a felhívással küldöttek meg Székelyudvarhely város iparhatóságához, hogy az összeírás minél pontosabb és lelkiismeretesebb végbevitelére iránt intézkedés történjék s a kitöltött összeírási lajstromokat szeptember hó 1-ig okvetlenül terjesszék be.

x **A Vasárnapi Ujság** június 9-iki számának képei közt általános feltűnést fognak kelteni a mostani magyarországi árvizekről, a londoni sztrájkokról, a póstyénai sakkversenyéről készült felvételek, Homicskó rajzai a képviselőházból, Nemes Marcell képgyűjteményének új szerzeményei. A szépirodalmi részben olvashatók: Kaffka Margit novellája, Szemere György regénye, Bodor Aladár és Kárpáti Aurél verse, Claude Farrère regénye. Egyéb közlemények: Firczak Gyula püspök és Koch Antal egyetemi tanár arcsképe, Zsélyi Aladár cikke a minap meghalt Wilbur Wright aviatikusáról, cikke a cumberlandi hercegi családról, egy Párisban rendezett furcsa magyar ünnepély képei s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre öt korona, a Világ-kronikával együtt hat korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 K 40 fillér.

A tagosítás.

Székelyzsombor, máj. 30.

Azt hittem, hogy már a tagosításról fölösleges a mai időben beszélni legalább is a nép közt élő értelmesebb egyének előtt, de — fájdalom — nemcsak fölösleges, hanem igen is szükséges, mert vannak (pl. Etéden) a nép közt oly kevés értelmet — vagy rossz akaratot — tanúsító faktorok, kiknek hivatása volna a nép közt a tagosítás ellen irányuló balhitet, jobb irányba, a helyes utra terelni.

En mint néptanító úgy képzelem a tagosítást, mint egy iskolát, a hol egy helyben végezhetet a gazda úgy mint a tanító. Ha egy tanító az ő 50—60 tanítványát községében házról-házra járva családunkint tanítaná, vajjon a miniszteri — avagy egyházi — tantervnek megfelelő eredményt érne-e el? Nem hiszem. Hisz még az egy helyben való tanítással sem vagyunk képesek a kívánt eredményt teljesen elérni, mert általában iskoláink nem megfelelőek, taneszköz, tanszer s egyéb szükségletek hiányaival körül vannak véve. Hát még a törvény fogyatékosasága s ennél fogva a rendetlen beiskolázás, a rendetlen iskolalátogatás, no meg a fizetés? stb. stb.

Ilyen a szántás-vetés, aratás, egy szóval a gazdálkodás is. Az a gazda, kinek 30, 40 v. 70—80 s esetleg még több kis darabocskára földje van közséje határában, annyi felé kell, hogy gondolkodjék, menjen és dolgozzék, de legtöbb fáradságot és idő vesztegetést a sok jövés-menés okoz.

Ismerek olyan gazdát, kinek 25 kat. hold birtoka van, s az a 25 k. hold 125 drbot képez, de tudnék olyat is megemlíteni, kinek 10 k. holdja 50 parcellából áll, s olyan is van, kinek egy hold birtoka van s az 7 darabocskából áll. Ennélfogva elmondhatjuk bátran, hogy tagosítatlan határban — átlag — minden hold föld 4 drból áll.

Nem is képes tagosítatlan határban a gazda még 10 kat. holdat kitevő birtokát sem egymaga és családja megmunkálni a sok idő forgácsolása miatt; hanem napszámot kell fogadjon. Egy napszámoknak pedig a mai időben (pl. aratáskor) 2 korona kell, azonkívül négyszer enni, inni s még dohány is, no meg este az otthon maradtoknak is kell tarisznyálni, vagy egész nap tartani, mert hanem, holnap nem lesz munkás. Együttvéve ezen napi kiadást, egy munkás után 4—5 korona. Tesék most csak egy vékás földről számadást készíteni, többről nem mondom, mert igen elijesztő eredményt nyerünk s éppen ez az oka, hogy egyetlen gazda sem készíti évi bevételéről és kiadásairól számadást, mert rendszerint a kiadás több, mint a bevétel. Ebből következik, hogy a bankok rohamosan fejlődnek, a kivándorlás fokozódik s

mondhatom az oláhok vagyonosodnak és szaporodnak.

Igenis... Vagyonosodnak az oláhok, mert az ugarhatár mire jó? Arra legfőképpen, hogy azon a juhnyáj legelészszen s — mivel a legtöbb helyen oláh — a juhásztor, fűtörészve sétáljon utánuk.

Ha csak 300—400 drb. fejős juhot és 300 drb. drb. meddőt és bárányt — melyekből a farkas elszokott vinni 10—15 drbot a nyáron — adunk őrizés végett az oláhnak: már akkor neki a vagyonosodásra a mód meg van adva a magyar gazdák által, mert kevés igénye van s legfőbb célja a vagyonosodás, a vagyon szerzés, hisz tudja, hogy: „a kié a föld, azé a haza”. Itteni öreg emberek elbeszéléséből tudom, hogy ezelőtt mintegy 60 évvel Székelyszombor községbe három oláht hozatott az előjáróság pásztornak, minthogy mást nem kapott, kik a hosszas pásztorkodás és így az állandó ittlét folytán illetékességet nyertek, ill. szereztek.

Felnőttek az oláh fiúk és az oláh leányok, de a három család sarja nem házasodott össze, mint Ádám és Éva maradékai, pedig ők jobban megtehették volna, mert nem voltak testvérek; hanem a legény más községből hozott — persze — oláh leányt s viszont a leánynak is hoztak legényt. Így szaporodtak s szaporodnak ma is ők. Fájdalom, de igaz. S ma Székelyszombor község 323 házából 103 az oláhoké, tehát éppen egy harmada a községnek. Hatvan év alatt a három családból lett 103 család. Ezen az uton haladva a jövő 2 hatvan év alatt Székelyszomborból Oláh-szombor lesz s ha elősegítjük még hamarabb, mert a mai állapot igen jól kedvez nekik. Azt hiszem hasonló eset még van máshol is. Nem lehet megtörni, ill. megakadályozni előre nyomuló történetüket, mert nincs tagosítás, sem arányosítás s így annyi állatot legeltet, amennyit akar, a mi igen jól fizet. Tehát a tagosítás még a nemzetiség kérdés tekintetében is befolyással van.

A tagosítás hiányának tudható be a gazdasági felszerelés hiányossága is, mert az elszort félvélkás, másfélvélkás, három vélkás stb. kis birtokon vető-, kapáló-, arató- stb. gépekkel dolgozni nem lehet. A gazda birtokára sem tud menni tagosítatlan határban, anélkül, hogy másnak kárt ne okozzon, mert földjéhez ut nem vezet.

Földjében a mit örökölt, vagy vásárolt s így a mi saját tulajdona, amelynek fizeti adóját, pótdóját s a melyért különféle közterheket visel, a melyről családjával együtt szűkölködve, sanyarogva — nem él, hanem — nyomorog, mert nem természet az, mi őszintén szólva kevesebb munkával, de több hasznót hozna, s így nincs ideje, hogy a jobb módúaknál munkája révén pénzt keressen vagy iparral foglalkozva segíthetne szűkös anyagi viszonyain.

Fájdalom... De nem is lesz az másképp, míg „a népvézéri allűrök” általi izgatásokat halljuk a tagosítás ellen, mely izgatást tudom, jól eső érzéssel fogadják igen sokan; hisz régi igazság, s nem kell hozzá semmi kommentár, hogy: „a rosszat nem kell terjesztetni, mert az magától megy”. — S hát ha még akarva terjesszük...?

Hogy a tagosítás csaknem minden községnek való, az bizonyos s annak ellenkezőjét elvitatni nem is lehet. S hogy éppen Etédnek nem volna jó...? En azt nem hiszem! De ha mégis én tévednék — amit nem hiszek — akkor is

olyan egyénnek, ki állásánál fogva hivatva van, hogy a nép vezetője legye, egy általános, közérdekű, üdvös, hasznos intézményről minő a tagosítás; arra kérem ne irkáljon lapba, hogy ezáltal mások jó munkája meglegyen bénítva, rontva, hisz az „Isten is megrottja az ő megrottójuk lelkét”.

László Imre,
áll. isk. igazg. tanító.

KÖZGAZDASÁG.

Meghívó. (247—1912. sz.) A Vármegyei gazdasági egyesület választmánya folyó hó 11-én kedden d. e. 10 órakor a vármegyház kistermében ülést tart, melyre a választmány t. tagjai tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. Jelentés a brassói kiállításra való utazásról. 2. Az őszi állatdíjazások helyének, idejének kitűzése, bírálók kiküldése. 3. Folyó ügyek. — Az elnökség.

Siófoki gazdaszövetségi gyűlésre mint értesülünk vármegyénk lelkészi, tanító sorából egyes gazdakörök képviselőiben többen részt vesznek. Eddigi jelentkezésekből láthatólag 22 gazdakör képviselteti magát a nagyszabású gyűlésen Udvarhelyvármegyéből. A gyűlésen a nemzeti földbirtok politika, a termelés védelme, termények értékesítése lesz szóvá téve. Igazán üdvös dolog volna, ha e téren nagyobb szabású mozgalom indulna meg az országban.

Szerkesztői üzenetek.

A. A. Zs—r. Mint jeleztük, cikket csak az esetben közlünk, ha az csak hozzánk lesz beküldve; stereotip közleményeknek nem adhatunk helyet.

K. O. A kért cikket szerkesztőnk irta. Gondunk lesz, hogy a vasut kérdése — melyre vonatkozólag egyébiránt a törvényhatóság egy küldöttség menesztését már ki is mondotta, — valamint a telefon ügye napirenden maradjon.

L. M. Nem lehet.

Felelős szerkesztő: BECSEK ALADÁR.
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

GRAND HOTEL SAN-REMO

NAGY SZÁLLODA

Budapest, Dohány-u. 40. Nyár-u. sarok.

Szolid családi szálloda.

Teljes kényelemmel berendezve. Tiszta, világos szobák 3-60 koronától

Lift. Légfűtés, villanyos ébresztő óra, hideg, melegvíz minden szobában.

Sz. 510—1912. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közbiré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1912. évi 2714 sz. végzése következtében Dr. Borosnyay Pál ügyvéd által képviselt ifj. Válcsek Lajosné javára 1500 kor. s jár erejéig 1912. évi május hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1771 kor. 50 fillérre becsült következő ingóságok u. m.: varrógép, kész férőruhák, posztók és béllésnekvalók nyilvános árverésen eladtnak.

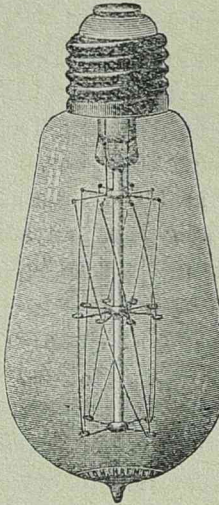
Mely árverésnek a székelyudvarhelyi kir. bíróság 1912. évi V. 330/2 számú végzése folytán 1500 korona tökékövetelés, ennek 1912. évi május hó 16-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 128 kor. 86 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Székelyudvarhelyen Petőfi-utca 2 sz. a. leendő megtartására 1912. június hó 17-ik napjának d. u. 6 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Székelyudvarhely, 1912. évi június hó 8-án.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Csak háromszor kikötött szálu Kolloid Wolfram lámpa

ad tiszta fehér fényt, ég sokáig és fogyaszt kevés áramot.

Kizárólagosan

kapható

25, 32, 40, 50, 60 és 100 gyertyafényben

Márk Testvéreknél Székelyudvarhelyt

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióznak bizonyított háziaszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, oszúznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török László gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Bükkfa eladási hirdetmény.

Az oklándi közbirtokosság az oklánd—vargyasi uj országot melletti fekvő erdeje 7-1 k. holdján engedélyezett 1400 drb bükkfát, amely előzetes becslés szerint 301 m.³ műfát, 749 m.³ tűzfát teszen ki.

1912. évi július hó 10-én délelőtt 10 órakor írásbeli zártajánlatokkal összekötött nyilvános szóbeli árverésen kikiáltási áron felül, tövön az erdőben eladja.

Kikiáltási ár 2836 kor.

Bánatpénz 10%.

Pót és utóajánlatok nem fogadtatnak el. Részletes becslés, árverési és szerződési feltételek a vargyasi m. kir. járási erdőgondnokságnál és alulírott nál megtekinthetők.

Oklánd, 1912. június hó 1-én.

Benedek Mózes,
birt. elnök.

Csak azoknak a cigarettázóknak

a kik egészségükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillért többet kiadni:

Clubspecialité

120 lap 20 fillér

70 " 12 "

Adoboz (100) hűvelő 70 "

Orvosi tanácsra a hűvelők és laposkák bronz- és színyomás valamint asiradek: úgymint az Ambrosi-nélküli vannak, de minden laposkában és hűvelőben benne van víznyomással a védjegy és a gyáros aláírása Modiano.

Főraktár: Sterba Odön m. kir. dohány nagyáruháza, Székelyudvarhelyen.

Vételkötelezettség nélkül tekintse meg

Székely és Réti
butorgyárosok
Marosvásárhely
Széchenyi-tér 44. sz.

állandó

butor-kiállítását.

Vidéki érdeklődők meghívására
vételkötelezettség nélkül személyesen mutatjuk be gazdag mintagyűjteményünket.

Részletre áremelés nélkül

Kőbányai sör!!

A legjobb hírnevű **DRÉNER-féle**
„Korona” és „Dupla márciusi sör”
Első Magyar Részvény Sörfőzde
„Udvari” és „Goliát Maláta sör”
Kizárólagos főraktár Udvarhelymegyében
Rösler és Gábor czégnél
Székelyudvarhelyt és Székelykeresztúron.
Vidéki és helybeli megrendelések hordók
és naponta frissen töltött palaczkokban
pontosan lesznek eszközölve.

Cs. és kir. udvari szállítók

Legolcsóbb

BUTOR bevásárlási
forrás!

Erdély legnagyobb butorgyára
Mestitz Mihály és Fiai

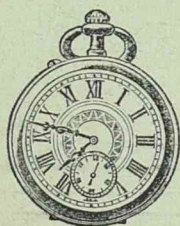
Marosvásárhely,
Szécheny-tér 41. sz.Kolozsvárt,
Unió utca 7. sz.

Csakis kitűnő árukat hoz forga-
lomba s azokért a legmesszebb
menő jótállást vállalja.
Hitelképes egyéneknek árfeleme-
lés nélkül részletre.

Menyasszonyi kelengyék nagy választékban

Fűrészgárunkban minden-
nemű épületfa, deszka, lécz,
zsídely és elsőrendű tölgy-
faparkett olcsón kapható.

Vidéken meghívásra be-
mutatjuk gazdag
mintagyűjteményünket.

Műóra, ékszer, szem-
üveg és czwikker
raktár

Székelyudvarhelyt
(Gábonapiacz).

Ajánlja mindenféle fali, asztali, arany,
ezüst, aczél, nikkal zsebórákkal dusan
felszerelt raktárát, hol egyben mindenféle
ékszert, különféle szemüveget és czwikkert
tart raktáron.

Óra és ékszerjavítást gyorsan, ponto-
san és jutányosan elvállal; törött aranyat
becserél. Minden az üzletében vett óráért két
évi jótállást vállal. Garantálja, hogy double
árú szíjüket 10 évig megtartják.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri tisztelettel

ISZÁKOVITS BERNÁT
ékszerész.

Férfi és gyermek-
kalapok, sportcik-
kek, utazó táskák,
bőröndök raktára

Női és leánykalapok a legújabb francia model szerint

Nézd kedvesem

mily szép és jó áruk kaphatók

BARCSAY KÁROLY férfi- és női
divatüzletében
Székelyudvarhelyt; állandó ujdonság hazai, angol és
francia női és férfi ruhaszövetekben, fekete, színes
ruha és blous selymekben, selyem, batist és gloth
paplanok, ágygarnitúrák, függönyök. Férfiingek, alsó
nadrágok, gallérok, nyakkendők, zsebkendők stb.

Disztemetkezési intézetemet szükség esetén elismert szolid,
olcsó árak mellett kérem figye-
lembe venni. Ércz, tölgyfa, fenyő és bevont koporsók raktára.
Sirkoszoru, szemfedő nagyválasztékban.

1000 vég Ó-budai különlegességű vászon, 1 vég 23 mtr.
20 korona helyett 13 korona. Paplan és alsólepedő vászon
egy szélybe 1 koroná 50 fillértől méterre.

Meghívó.

A székelyudvarhelyi ipari és gazdasági hitel-
szövetkezet ez évi rendes közgyűlését június 16-án
d. n. 3 órakor tartja a szövetkezet helyiségében,
melyre a tagok ez uton is meghívotnak.

Székelyudvarhely, 1912. jun. 8.

Az igazgatóság.

Eladandók: egészen jó és beépít-
hető ablakok,
magas ablakok,
ablaktokok, kulcsvasak, téglák és bádagesator-
nák, melyek a sz.-lengyelfalvi papi udvaron
megtéríthetők.

Klein D. I.
szállító Budapest
ajánlja gyűjtő-
kocsi forgalmát.

6000
ajándékóra

Reklám cél-
jából fent-
jelzett mennyiségű órát
ajándékozunk e lap olvasói-
nak. Csakis a legelegánsabb
— kiváner szerint — uri
vagy női alaku „Noblesse”
precíziós órák kerülnek
szétküldésre. Irjon azonnal
amíg a készlet tart: **Hans**
Schmitt arany és ékszer
áruházának, WIEN, VI.,
Liniengasse 60.

Butorraktár!

A mélyen tisztelt közönség figyel-
mébe ajánlom, hogy mielőtt butor-
szükségletét beszerezné, ne mulassza el dusan berendezett

butorraktáram

megtékinteni, hol nagyválaszték van a legegyszerűbbtől a leg-
modernebb kivitelig. Tömör gőzölt hálószobák honi és külföldi
fanemekből. Paliszander ebédlők. Rajz szerint elkészíték bár-
mily kényes megrendelést, kárpitos árut és angol bőrgarnitúrát.
A nagyközönség rendelkezésére állok saját esztergályos, aszta-
los és kárpitos műhelyeimmel, az utóbbi megfelelő szakember
vezetése alatt. Minden e szakba vágó áruk állandóan kaphatók.
Minden darab áruért a legmesszebbmenő garanciát vállalom,
tehát senki be nem csapódhatik. Szíves pártfogást kér tisztelettel

Balázs Károly, esztergályos, butorraktáros
Székelyudvarhelyen.

Kallotta-e már?

Egész világ beszél róla,
— hogy az eredeti —

Pfaff varrógépek

utolérhetetlen minőségű, könnyű, zajtalan varrássá és harisnya-
foltozásra egyformán alkalmasak. Egyedárusítás és főraktár.

Egyben felhívom a n. é. közönség b. figyelmét jól berendezett
Vas-, szerszám- és konyhafelszerelési
üzletemre, melyből nagy raktárt tartok és a legolcsóbb napi
árban számítom. — Szíves pártfogást kér mély tisztelettel

ENGLER JÓZSEF

Ha „**FORHIN**”-nal
permetez:

Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett
Rézkénport és Bordói port is.

I - SZÖR
kevesebb
agond,
II - SZÖR
kevesebb
a munka,
III - SZÖR
kevesebb
a munkabér!

mert a FORHIN a sokszorta megjavított
bordói keverék
kész állapotban. Nagyon erősen tapad
a nedves levélre is! Bármily harmatnál per-
metezhet vele. Semmi üledéke nincs! Szám-
talan elismerő nyilatkozat!

Kérjen ingyen és bérmentve leírást a
„**FORHIN**”-gyártól, Budapest,
VI., Váci-utca 93.

Árverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi iparos önképző és betegsegélyző egyesület nevében ezennel közhirrre tesszük, hogy az egyesület tulajdonát képező s a sz.-udvarhelyi 488. sz. jkvben a 3 r. 951 hrsz., 4 rend 948 hrsz., 5 rend 949 hrsz. és 7 rend 2518/950. hrsz. alá felvett az u. n. Veszprémi, Szabó Ferencz és Tamászovits Domokos-féle jelenleg összekapcsolt egészét képező belsőségek folyó évi június hó 10-én d. u. 3 órakor a régi városháza nagytermében megtartandó önkéntes és nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Az egybekapcsolt három belsőség egyszerre bocsátatik árverés alá és egyszeri leütéssel adatik el.

Kikiáltási ára 24.000, azaz Huszonnégyezer korona.

Venni szándékozók a kikiáltási ár 10%-át kötelesek készpénzben, vagy óvadékképes papirban, vagy végül a helyi pénztézetek valamelyikének betéti könyvben bánatpénzül a kiküldött kezéhez letenni. Részletes árverési feltételek az egyesület körhelyiségében bárki által megtekinthetők.

Szudvarhely, 1912. május 11.

Dr. Valentsik Ferencz Csillag József
elnök. titkár.

130 saját fiókraktár
a bel- és külföldön

Elsőrangú elegáns és jutányos a Turul-Cipő

Turul cipőgyár részvénytársaság Temesvár
A monarchia legnagyobb cipőgyára.
Fiókraktár:
Székelyudvarhelyen
Kossuth Eajos-utca.

Arjegyzék ingyen és bérmentve
Heti gyártás 18000 pár

A Kornis-u. 12. sz. ház, mely áll 7 szoba és mellékhelyiségekből, külön udvarral, szabadkézből eladó vagy huzamosabb időre bérbeadó. Értekezhetni: Özv. Ilyés Máténénál, ugyanott

Pályázati hirdetmény.

Az Udvarhelymegyei takarékpénztár és fiókjai kötelékében álló tisztviselőknek kiegészítése céljából

egy gyakornoki állásra

ezennel pályázatot hirdetünk.

Ezen állással 1400 K. évi fizetés és 360 K. évi lakbér, továbbá a fizetés 10%-át kitevő évtödös korpótlék élvezete van egybekötve.

A pályázók közül előnyben részesülnek a kereskedelmi akadémiát, esetleg kereskedelmi középiskolát végzettek.

Az alkalmazás egyelőre ideiglenes s csak egy évi kifogástalan szolgálat után véglegesítjük a megválasztandót.

Felhívjuk ennél fogva a pályázni kívánókat, hogy pályázati kérvényüket, rendelkezésükre álló okmányaikkal felszerelve f. évi június hó 25-ig a központi igazgatósághoz juttassák el.

Megjegyezzük, hogy az állás azonnal elfoglalandó s az igazgatóság fentartja magának azon jogát, hogy a megválasztandót az általa szükségesnek talált helyen alkalmazza.

Székelyudvarhely, 1912. jun. 7.

Az igazgatóság.

Eladó háztelkek.

A Fűrdo-utcában, Tábor-utcában a Solymosi és Bálint-utcák folytatásában háztelkek részletfizetésre □ ölenkint 3—8 koronáig eladók. Értekezhetni: Simó Mátyásnál Bethlen-u. 31. sz.

Üveg, porcelán és lámpaárak

nagyban és kicsinyben.

Mindenfajta metszett, csiszolt, préselt és fuvott üvegárak. Porcelán ebédlő, teás, kávéskészletek. Faience, kőedényárak fehér és színes virágokkal, asztali és függőlámpák legelőnyösebben beszerezhetők

Márk Testvérek

vegyeskereskedésében (Deák-tér 14. sz.)

Mindenfajta villamos égőtesteket raktáron tartunk. Mai áraink: Fémszálas égők 25, 32, 40, 50 gyertyafényű 1 drb 2 K. 50 f. — Szénszálas égők 5, 10, 16, 25, 32 1 drb 70 fillér.

Ka elegánsan akar öltözködni és jutányosan vásárolni, úgy szerezze be szükségletét

HIRSCH RUDOLF

férfi és női divatárúházában

Székelyudvarhelyt Kossuth-u. 25. sz. alatt

Nagyválaszték: mindennemű férfi, fiu, női és leányka kész ruhák és tavaszi női kabátok, női köztűnők, pongyolák és különféle blouzokban. Mindennemű angol- és amerikai cipőkben. Állandó raktár mindenféle női és férfi divatcikkben.

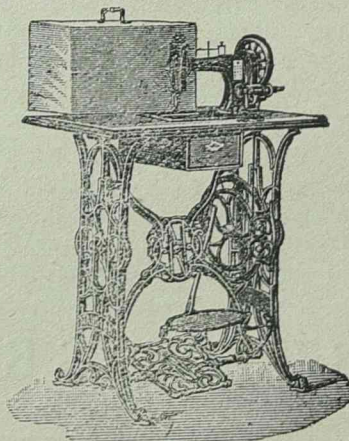
Első varrógépraktár!

Dus választéku s a legkiválóbb készítményű

■ varrógépek, vadászfegyverek, ■
halászlati felszerelések, diszmuárak

elsőgyártmányu szakmába vágó jól berendezett vaskereskedésünkben jutányos árak mellett beszerezhetők.

RÖSLER és GÁBOR vaskereskedése
Székelyudvarhelyt. Fióküzlet: Székelykeresztur.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu PORTLAND CEMENTET ajánl olcsó áron a
PORTLAND CEMENT-GYÁR BRASSÓ
(Kugler és Társai.) Itt helyben kapható: Rösler és Gábor cégénél.